

ORADEA-MARE (N.-VÁRAD)
6 novembre st. v.
18 novembre st. n.

Ese in fiecare duminică
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 45.

ANUL XXX.
1894.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.
Pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Dr. Victor Mihalyi de Apșa.

Cu o știre care va umple de bucurie toate inimile românești deschidem acumă colónele revistei noastre. Notița publicată de noi in nr. trecut s'a adeverit, Majestatea Sa a numit arhiepiscop și mitropolit la Blaș pe bărbatul doririlor, pe ilustrul episcop dela Lugoș dr. Victor Mihalyi de Apșa, care

in sinodul electoral ținut la Blaș in 1893 in duminica Tomei, a obținut cele mai multe voturi.

Acésta numire se va publică di-
lele aceste și in
diarul oficial, apoi
vor urmă obicei-
nuitele formalități,
după cari se va
ține instalațiunea
nou alesului și
numitului cap al
bisericeii gr. c.
române din Transilvania
și Ungaria.

De o parte, dorind să contribuim și noi la bucuria generală; de alta, pentru ca și cu ocașiunea acésta să aducem omagiul nostru distinsului prelat, grăbim să ilustrăm pagina de frunte cu portretul seu.

Acesta îl înfațosează in timpul când a fost numit episcop la Lugoș, cu alurele unei tinereti vigurose. In curând

și anume la instalare vom publică un portret nou, care ni-l va reprezintă in etatea actuală.

Deocamdată notăm numai următoarele date biografice: S'a născut la 1841, 19 maiu, in comuna Iod in Maramureș; părintele seu a fost Gavril Mihalyi, de Apșa, fost vice-comite, deputat și 'n urmă jude la Curia regescă din Buda-
peșta.

A studiat gimnasiul in Sighe-
tul-Marmației, Oradea-mare, Tërnavia și Cașovia, iar cursul teologic la Roma.

Reintors in patrie la 1864, a fost numit prefect de studii la seminarul teologic din Gherla; dela 1865—69 totodată și profesor de istoria și dreptul bisericesc. Vancea, episcopul de atunci al Gherlei, ales și numit arhiepiscop și mitropolit la Blaș, duse pe tinerul Mihalyi, la 1869, cu sine, in calitate de secretar mitropolitan, post ce ocupă până la 1884, când fu numit episcop la Lugoș, unde prin atitudinea-i corectă ș-a atras stima generală, care îl petrece și in scaunul mitropolitan.

DR. VICTOR MIHALYI DE APȘA.

Ba e noroc.

— Ba nu e noroc.

— Ba e noroc, muere.

— Ba nu e, mă omule, nu e!

— Adică, nu muncesc eu, femeie?

— Ba muncești pentru unul, și noi suntem

opt, opt guri și cu Plăvița noue.

Și Plăvița de după casă mugî, și patru copii mărunti începură să strige:

— Mi-e fómel!

— Și mie mi-e fómel!

— Și miel

— Și miel

Omul vîrsă un ștergar cu mălaiu în copăița femeii.

— Scutură ștergarul.

— L'am scuturat.

— Copae plină, copae pe jumătate, copae pe sfert, și ađi să lingi fundul copăii; opt guri, opt și cu Plăvița nouă!

Și Plăvița, par' c'ar fi înțeles, mugî de după casă, mestecând un cocén uscat, — iar cinci copii mărunti începură a plânge:

— Că mie mi-e fómel!

— Dar și miel

— Ba și miel

Omul se uită lung, se scărpină în cap, băgă ștergarul în sin și plecă, dîcînd:

— Ba e și nu e noroc.

Iar femeia din prag îi strigă:

— Ba nu e și nu e omule; decă muncești, e, — decă nu muncești, nu e.

Și omul plecă să caute de lucru, dar se tot gîndia: «Nu e, dîce ea, cum nu e? decă n'ar fi, n'ar fi lumea cum e. Eu n'am arat, n'am săpat, n'am prășit, n'am plivit, ca ceialaltî? Ba da, și ogorul meu a eșit sterp; pîtra și mana pe mine m'au bătut și m'au pălit; și rîmas numai cu mîmile, muncesc și nimeni nu me crede; iar cînd la măsurătorea muncii, lucrul meu scade și făina din copae scade și fómee copîilor creșce?»

Se duse la arendaș.

— Nu e de lucru, omule.

Bătù la ușa popei.

— Nu e de lucru, omule.

Dete pe la un chiabur.

— Am destui argați, omule.

Se oprî la cărciumar.

— Pe rachiu, ar fi ceva de săpat.

— Să fie pe mălaiu.

— Pe mălaiu, nu e.

Și omul întorcîndu-se acasă, ađi de departe:

— Mamă, eu nu m'am săturat!

— Nici eul

— Nici eul

Și nici Plăvița care mugîa, colindând bătătura uscată, fără fricel de ierbă verde.

În prag îi eși muerea.

— Nimic în ștergar?

— Nimic.

— Copaia gólă...

— N'am noroc, femeie.

— Nu e minte, omule.

Omul își șterse fruntea de nădușelă cu mîneca cămeșii. Ea se uită la el, el se uită la ea. Ea dete din cap, el dete din cap; apoi se duse după casă, își făcù

mâna căpêtîu și închise ochii. Dar unde să adormă? Jos pămîntul tare și rece; sus întuneric adînc; în casă copîii adorm plîngînd; în curte plăvița pufue pe nări a fómee: și el prigonit de gînduri, ca și de noroc. «Dar mîne? Decă n'oi avé ce scutură în copae? Ce me fac mîne? Dumneđu e sus, e sus, dar nu pe el îl întimpină muerea în prag, și nici nu-i dîce; opt guri, mîi omule, și cu Plăvița nouă! Dumneđu e sus, dar de n'oi găsi de lucru, de n'oi avé noroc nici mîne, béu câteva rachiuri și me duc la tîrg... ei, și decă me duc la tîrg?... fie ce-o fi, și să nu mai ađ: mamă mi-e fómel! Me duc la tîrg și fur... ce-oi puté furá...»

Omul tresări. Cine-i dîsese din fundul întunericului:

— Ce să faci decă n'ai noroc!

— Tu ești, muere?

— Eu, socotiam că dormi.

— Ai ađit ceva?

— Ce s'ađ?

— Nimic.

Și femeia intră în casă, și o mul închise ochii mormăind:

— Ce-o fi să fie?... dar să nu mai ađ: mamă mi-e fómel!

Dar cine i-a dîs iar?

— Ce să faci, decă n'ai noroc!

— Tu ești femeie?

Întuneric. Nimeni.

— Dór n'o fi dracul!

Și omul adormî mormăind:

— Ce-o fi să fie!...

Nu se crepase bine de dîuă și o gură mare se ađi:

— A venit tata cu mălaiu, mamă, că mie mi-e fómel!

— Și eu nici n'am plecat, dîse omul sîrînd drept în picioare.

Și plecă fără a se uită îndêrêt. Și tocmai de departe își întorse capul. Casa i se părea în spate, cu gura căscată, adică cu ușa dată de pîrete. Ce Dumneđu sfîntul, dór nu s'o fi luat casa după el! Ș-o luă la picior, iute, mai iute, pînă la curtea ciocoiului.

— Póte mîne, că ađi nu e de lucru.

La taica pîrintele:

— Póte poimîne, că ađi nu e de lucru.

— Mîne, poimîne, dîse el oftînd, dar astăđi cu ce să potolesc eu opt guri și cu a Plăviței noue? Ei, d'acum la cărciumar, la tîrg, ș-apoi ce-o fi să fie, că cu mâna gólă nu me mai întorc acasă!

La cărciumă arvunî pe Plăvița și-i beu aldămașul: cinci rachiuri, unul după altul. Și pornî glonț la tîrg.

La tîrg se uită în drépta, se uită în stînga, la fasole, la pîne, la pește, la pastramă, dar nu fu chip; toți își cuprindeau marfa cu ochiul; și negustorii cum îl vedeau oprindu-se îl întrebau rîdînd:

— Ce poftești, nea sîrăcilă?

După ce se invêrti tótă dîua, plecă dîcînd:

— Nici la furat n'am noroc!

Dar cînd să trecă straja tîrgului, un creștin, bét mort, își tiră punga după el.

Omul, după ce privi în tóte pîrțile, puse mâna pe pungă, îi rupse bîerile, o înfășură în ștergar, o băgă în sin și o luă la picior. Cînd ajunse într'o câmpie, întinsă și pustie, vrù să-și vedă norocul. Desfăcù ștergarul, întinse gura pungei, ș-odată svècnî din ea un drac mic c'o limbuliță de foc ce-o scotea și pe gură și pe

nări. Omul, speriat, aruncă punga și plecă făcându-și cruce și scuișând îndărăt. Nu făcū inse câțiva pași și ștergarul din sîn începū să se umfle. Scōse repede ștergarul, îl desfăcū și se minună vędënd punga pe care o aruncase. Deschise punga și dracul țști, rīdea și se strīmbă, tremurând limba 'n gură ca o văpaită albastră suflată de vënd. Omul strīnse bine punga la gură, o puse jos, și, potrivit călcăiul, îi trase una cu sete că punga plesni ca o beșică de bou și un foc cu scānteii pālpāi sub opincă și se stinse risipind un miros de puciosă.

In sfērșit omul rēsulfă:

— D'aia a đis, cine a đis, să nu furi că veđi pe dracul.

Dar n'apucă să facă đece pași și ștergarul iar se umflă. De astă-dată îl trecū nădușelile. Scōse ștergarul, îl pipăi, și incredințat că punga dracului este tot in ștergar, o aruncă cu ștergar cu tot, și o rupse la fugă.

Cum ajunse acasă, îi eșiră toți copīii inainte:

— Tată mi-e fōmel!

— Și miel!

— Și miel!

Omul se uită in sîn, îngālbeni ca cēra... punga in sîn, dar ștergarul nu. Și pe când se inchinā, femeia îl intrebă:

— Ce mi te 'nchini, mēi omule? Ce te uiți in sîn? Ce-ai adus copīilor?

— Muere, đise el, să-mi arđi cuptorul, să-l arđi pān' s'o face roșu, că am să coc patru pite ș-un purcel.

Apoi mai incet:

— De astă-dată n'ai să scapi, demon impelițat!

Duduiă focul in cuptor; omul se inchinā mereu, iar copīii săriau veseli impregiurul mesei și inghițind cu poftă đicea pe rënd fiecare:

— Patru pite ș-un purcell!

— Cu cōgia prăjit pe ell!

— Patru pite ș-un purcell!

Când omul vędū că cuptorul e roșu ca focul, cerū o lopată și gonī pe toți de lāngă dēnsul. Puse punga pe lopată, o vīrī binisor pān' in fundul cuptorului și o rēsturnă, trăgēnd repede lopata afară. Luā capacul de pāmēnt și-l potrivī in gura cuptorului, și se dete la o parte, așteptānd să vędă ce are să se intēmple.

Nu trecū mult ș-odată s'auđi o pocnitură ca de pușcă; pētra, din creșcetul cuptorului, sări in sus zbār-nāind, și o limbă albastră de foc eși pe gaură, fluturā in vēzduh și pieri intr'o clipă.

— A plesnit purcelul, strigā un copil.

— Ba vr'o șoimană de pită, đise altul.

Un miros de pāne caldă se imprāșciā in tōtā curtea. Femeia đise omului:

— Prea am ars cuptorul, să crep nițel capacul.

— Crépă-l đise omul ștergēndu-și nădușela și tremurānd de frică.

Femeia se uită pe gura cuptorului și đise miratā:

— Veđi dumnēta, a fost prea iute.

— Ce să vęd, muere?

— Ce să veđi? S'a copt și purcelul și pitele.

— S'au copt? S'au copt?

— Dar ce ai omule, de 'ntrebi așā, ca un copil speriat?

— Nimic!

Și pipāindu-se, dādū de pungă. Un fior rece îi trecū dela călcāe și pānā in creșcetul capului. Apoi vęd-dēnd pe cel mai mic dintre copīi cum se aședase pe vine și sorbiā cu lācomie miresmele calde din gura cuptorului, se uită la nevēstā și îi đise:

— Ce o fi să fie, muere! S'a copt purcelul și pitele?

— Cum ce-o fi să fie? Veđi bine că s'au copt. Și vērīnd lopata in cuptor scōse purcelul, apoi cele patru pite.

— Omule, dā-mi ștergarul teu ca să ridic tava.

— L'am perduț, muere.

— Cum l'ai perduț?

— Veđi că ce e al teu se duce și ce e al dracului remāne.

— Dar asta... ce-o mai fi?

Copīii māncară, se sāturarā și adormirā cu fețele in sus, doi pe prispă și cinci in casā.

Omul se dete dupā casā, puse māna sub cap și adormi, visānd turme de oi, ciređi de vaci, herghelii de cai, și tōte ale lui; și se făcea că đicea nevestei: »veđi că e noroc?» Iar ea se făcea că-i đice: «norocul e dela diavolul».

Se albise luna ca un rotocol de hārtie; o apă de lumină se revērsā dela rēsărit, bātēnd ușor in negurile dela apus, când se deșteptā omul speriat, căci se făcea că n'o să-i fie d'a bună pānā la isprăvit.

Punga 'n sîn!

Să me uit încă odată in ea, gāndi el, să-l apuc bine pe spiriduș și să-l strīng de gāt pān' o plesni.

Scōse punga se uită in ea; dar ce să vędă? In loc de dimon, bănuți de aur ce luminau ca jeraticul. Omul, și speriat și necăjit, aruncă un pumn de bani la rēsărit și altul la apus, đicēnd:

— Duceți-ve dracului, banii dracului!

N'apucā să sfērșescā cuvēntul și zārī de cătrā rēsărit turme albe și de cătrā apus turme negre, ce isvorau din lumină și din neguri ca niște ape crețe și nemārginite. De behăitul lor se deșteptase lumea. Turmele cuprinserā casa, infășurarā curtea, incinserā satul, — iar un cioban, cu plete lungi și cu căciula cât o căldare, se apropie de el și îi đise:

— Să trăiești jupāne, — alē dtale sūnt tōte, 'd'acī pānā unde bate ochiul.

— Ale mele? intrebā bietul om, — ale mele? Nu se pōte, că eu n'am dupā ce bé apă.

— Ale dtale, rēspunse ciobanul, căci stāpānul lor murind ne-a đis noue: porniți, unii din rēsărit și alții din apus, și la casa unde se va intēlni turma albă cu turma nēgră, alei case să le dāruiti.

Omul uitā tot de bucurie și alergā la nevēstā.

— Fă, muere, tot ce veđi este al nostru!

— Ei, minunea dracului! đise muerea.

— Minunea cui?

(Finea va urmā.)

DELAVRANCEA.

Cugetări.

Invēță-te a da fără a esitā, a pierde fără părere de reu, a căștigā fără lāșitate. Invēță-te a pune in inima ta fericirea acelora pe cari îi iubești, in locul aceleia care-ți va lipsi.

*

Ori-ce scriitor, in ori-ce sferā își esercitā inteligența, trebuie să caute, inainte de tōte, a fi folositor.

*

— Care sūnt cele mai grele trei lucruri de făcut?
— Să ții un secret, să uiți o nedreptate și să intrebuițezi bine vremea.

Am vrut . . .

Am vrut să strîng pe cale flori,
Să-mi fac din ómeni frați, surori;
Din suflet dor, plăceri am dat,
Dar le-am pierdut — m'am înșelat.

Am vrut să-mi fac din glorii far,
S'aduc eu țerii falnic dar;
Din vieța mea, o parte-am pus,
Dar lucru, gând — pe vînt s'a dus.

Pîn să nu mor vréu să mai cînt,
Ș-amu-i la tine-al meu cuvînt,
Tu vieța mea, simțire, foc
Le ții in mâni ș-al meu noroc!

ELENA VORONCA.

Din munții Bucovinei.

— Schițe din feriile anului 1891. —

II

Lupușna. Poesii populare. De ale poetilor români. Musica națională. Lăutarul Pichiul. La Lupușna.

Lupușna e situată pe țărmul stîng al Siretiului, pe-un tăpcén ce se află sub cósta muntelui, tăpcén rădicat de-asupra șesului, peste care trece Siretiul la vale. Stațiunea acésta de scalde de véră are un număr mic de case, între cari se află și un otel. Mai bătătoare la ochi între casele acele este o vilă de stil șvițeren în partea nord-vestică a unei grădini cu formă de parc. În parcul acesta vedui și o căprióră seltatică imblândită.

De-alungul rîulețului Lupușna, ce curge printre munți despre nord-vest și se revérsă în Siretiu, se află o promenadă de-o lungime însemnată și umbrită de ambe părțile de arbori.

Ca loc de scaldă pentru sezonul de véră are Lupușna un nume vechiu. Aice petrecea boeri numeroși din Bucovina și Moldova până înainte de 20 de ani pe timpul cald al verii. iBoierimea adunată se desfétă la auđul muziceii, ce intonă arii și cîntece românești, parte populare, precum eră:

Frunđă verde de piperiu,
Câte stele sînt pe ceriu,
Tóte pân' la ăiuă pier;
Mumai luna și c'o stea
Șcie de durerea mea.
Pătinesc, nu pătinesc,
Ard in foc și nu simțesc:
Pătinesc multe și rele
Pentru dorul mândrei mele
Și-oi mai pătimi mereu
Pentru ce? șciu numai eu!

Séu:

Frunđă de-avrămescă,
Nevéstă, nevéstă!
Nu te purtá próstă
Pe la casa nóstră,
Ci pórtă-te albuță,
Să-mi fii drăguță.

Séu:

Căprióră, sorióră,
Scólă-te 'n doue picioóre,
Róde póla codrului,
Să-mi vėd matca Oltului.
Oltule, pe malul teu
Créscă érbă și dudău,
Să le pască murgul meu.
Oltule, pe matca ta
Créscă érba cât palma,
Să dau și eu cu cósa.

Séu chindiea (luarea Hotinului):

Hotine, Hotine!
Găteșce-te bine,
Căci Moscalul vine
Cu óste spre tine.
Capudan pașa!
Ce-ți făcuși óstea?
Din cincideci de mii
Ai rémas cu tii
Și-aceiaș copii,
Sěrmanii de ii.

Séu hora plină de cinism:

Hai Ilénă la poiană,
Ilénă, Ilénă!
Să sápm o buruénă,
Ilénă, Ilénă!
S'o dăm máne-ta să móră,
Ilénă, Ilénă!
Buruéna macului,
Ilénă, Ilénă!
Să i-o dăm bărbatului,
Ilénă, Ilénă!
Să se ducă dracului,
Ilénă, Ilénă!

Dară nu numai cîntece din literatura poporului se auđiá la petrecerile boierești de pe timpurile acele, ci și cîntece compuse de poeți singuratici, precum eră A. Beldiman, C. Conachi, Ion Văcărescu ș. c. Cu deosebire inse cîntece de ale lui V. Alecsandri, D. Bolintinénu, V. Cărlóvă desfétă auđul acelei elite desmierdate.

Dintre cîntecele lui V. Alecsandri se auđiá adese «Román verde ca stejarul»; dintre ale Bolintinénuului eră fórté popularisată balada:

Pe o stâncă 'naltă intr'un vechiu castel,
Unde curge 'n vale un riu micutel etc.

Dintre romañtele lui Cărlóvă eră de asemenea popularisată:

Eu aveam odată dréptă bogăție,
Turme numérose, casă și moșie etc.

Alte cîntece prea cunoscute eră:

Vin de me sărută, dulce copiliță,
Că-ți voi da eu ție salbe și rochiță. etc.

Séu:

Ce te plângi Ilénă, ne'ncetat de mine
Și ăici cătră lume, că nu te iubesc. etc.

Séu:

Ănger cu pěr galbén, ănger, ce iubesc. etc.

Prinsonieri de resbel chinezi.

Séu:

Să mor cu tine, să me sfêrșesc,
Să știe lumea, că te iubesc. etc.

Séu:

Din cias in cias aștept ciasul
Și 'n sfêrșit am hotărit,
Sufletul să-l dau, cui este,
Iar, pe trup să-l fac pământ. etc.

Séu:

Răvaș puică, răvaș dragă,
Răvaș dela ibovnic. etc.

Aceste cântece și altele li se cântă boierilor pe violină (scripcă, lăută, vióră). acompaniate din gură de cobzari (numire dela instrumentul Țis cobză.) Instrumentul cel mai puternic inse erá naerile. Acest instrument erá pentru suflat și avea forma siringei latine. De prin Bucovina a dispărut cu totul. Locul siringei il ocupă astăzi trompeta de metal, care, când se umflă, se aude dela o margine de țeră până la cealaltă.

Musica națională se esercită pe atunci pe măestri distinși. Eu il apucăi încă pe Nicolau Pichiul din Sucevă ca conducător al cetei de lăutari de-acolo. Lui Nicolau Pichiul i-a urmat Grigoriu Vindereu. Acesta inse nu și-a lăsat nici un urmaș de pănura măestrilor din trecut.

Nu odată l'am întrebat in anii sei din urmă: «Moșule Grigore, pe cine gândesci să-l lași moștén al tãlantului dumitale?»

— N'am pe cine, — ii erá răspunsul. — Acum nu mai sânt ómeni, cum eram noi in tinerețele nóstre, urmă el mai departe, — am cercat cu mai mulți, să-i regulez, dară n'au vrut să me asculte. Apoi pas de lasă-l pe cineva in urmă!

Cu mórtea lui Grigoriu Vindereu au incetat prin orașe reprezentanții muzicii naționale, care infloriá prin Bucovina până nu de mult.

Comaniile de lăutari se recrutéză astăzi pentru orașe din felurite limbi, și anume: Țigani românești și ungurești, Jidovi, Nemți, Poloni, Cehi etc.

La poporațiunea dela țeră se mai găsesc încă cete de lăutari naționali, cari se recrutéză in mare parte din sățicelul «Gura-Solcii», ținutul Rădăuților.

Astăzi nu se vor mai audí ușor prin Lupușna arii naționale de felul celor amintite mai sus. Las' că și publicul este de altă pănură. Călétoria mea prin Lupușna s'a întemplat prin august. Prândind acolo in grădina otelului de cătră stradă, mi se oferí ocasiunea de a cunoșce și publicul dela scaldelile acele. Publicul de pe la mese constá cu deosebire din cetățeni israeliți din Cernăuți. Mai înteu se aședase dameie pe la mese. In conversarea lor făcea dumnealor șegi asupra burseilor proprii. Una Țicea, că bursa-i suferé de socóte, alta observá că a sa are oftică, a treia se audí șoptind că a sa pătímeșce de lungóre. Acésta din urmă erá cea mai frumósă din ele.

După óre-și care timp sosiră și domni și se aședară pe la mese. Domniile sale vorbiá despre partii de preferans și de taroc, despre preumblările făcute in Țiua aceea și despre turile, ce avea de gând să le întreprindă prin munți. etc.

Eu, după ce-mi impliní dorința de a vedé regiunile frumóse ale Lupușnei, cugetam la poesia timpurilor trecute, care in Lupușna avuse un cuib atât de admirabil. In momentele acele mi se străcurară prin gând urmátórele idei:

La Lupușna.

Lupușno, cuib de raiu, cu vechiu renume,
De mult vestitá 'n giur la 'ntréga Iume,
Frumosu-ți chip acelaș a remas,
Năravul ți-a schimbat al vremii pas.

Aceiași munți se vęd de tine-aprópe,
Picioarele-ți rēcor aceleși ape,
Aceiași codri nalți de brad îți sânt
Vecini nedespărțiți de-al teu pământ.

Îți cânt' aceleși paseri primăvera,
Aceleși flori zimbesc in sinu-ți véra
Imbălsámând a tale verđi grădini,
Invoioșind vieța 'n peregrini.

Dar veselu-ți popor de-odinióră
Și sunetele scóse din vióră
Nu sânt de-acelaș soi, precum au fost,
Schimbatu-s'au la noimă și la rost.

Da! gustul de chindii fărmeacătoare
Din suflete s'a stins și cobza, care
Impodobia cuvéntul potrivit,
Cu meșterii . . . și ea te-a părăsit.

De sigur tu, Lupușnă, cu Siretiul,
Ce-ți trece pe din față 'n jos, pe 'ncetul,
In graiul vostru-ți fi șoptind duios
De-un Vindereu, de-un Pichiul, de-un Pletos.

Veți fi șoptind de limba dulce-adeșe,
Ce trăgână cu glasul doine-aleșe,
Și desfēta prin legánate hori
Pe-acei magnați de cântec iubitori.

Veți fi visând de-acele vremi trecute
Frumóse visuri, voi in noști tăcute;
Dar ce-a tresut cu greu se va 'nturná,
Așá-i al lumii curs, din veci așá.

V. BUMBAC.

Femeia in Japonia.

Femeia in Japonia se bucură de o mare considerațiune. Istoria împărăteselor arată până la ce punct femeia este respectată in Japonia. Astfel de și in principiu puterea supremă n'apartine decât bărbaților, cu tóte astea, când in circumstanțe particulare, o împărătesă dá probe de calități cerute pentru șefii de stat, nobilii și samuraís (rēsboinicii) nu se codesc a-i conferá titlul și prerogativele de mikadessa și a-i supune cu acelaș devotament ca omului celui mai energic. Unei mikadese, Djingō-Kogau, se datoreșce prima cucerire a Coreei de cătră Japonia, cu puțin înainte de era creștină.

Poporul japonez, care compară frumusețea cu rađele binefăcătoare ale sórelui, consideră femeia ca bijuteria cea mai prețioasă a omului și nu neglige nimic pentru a-i înaltá valórea și strălucirea. Religiunea, filosofia, literile, artele, șciința lumii. acea a menagiului, femeia japoneză trebuie ca ea să posedă atât valórea morală pentru interiorul seu cât și strălucirea și seducțiunea pentru relațiunile sociale prea intinse ce e chie-mată a avé. La tóte aceste branșe de fundamentală educațiune națională s'a adăogat in acești din urmă ani

studiul limbelor vii, mai cu sémă franceză și engleză, a istoriei, geografiei, cusătură, bucătărie, in fine tot ce forméză bagagiul științific al tinerelor fete europene. Resultă un surmenagiu de care micile japoneze suferă mult și căruia va trebui de sigur să i se aducă un remediu in curând.

Numărul și importanța datoriilor sociale ale femeii japoneze, mai cu sémă a datoriilor sale de stăpână a casei, o întârzie in general de a luá o parte prea activă in educațiunea ficei sale. Ea supraveghează și dirige numai și cea mai mare sarcină o are doica. Acestă părăsește rar copilul pe care l'a alăptat; câte odată ea îl servește in totă viața, dar mai mult ca amică devotată decât ca servitoare; astfel ea este confidenta cea mai intimă și companiōna cea mai credincioasă.

Afecțiunea copilului pentru părinții sei nu este micșorată pentru acestă, pe câtă vreme cea dintei și cea mai sacră datorie a dădacei este de a învăța pe copil respectul tatălui și al mamei.

De și supusă regulelor generale ale moralei lui Buddha și Confucius, viața tinerei fete se petrece prea veselă și relativ prea liberă intre studiu și plăcerile de toate felurile pe care le toleréză dulcele moravuri (dar nu ușore, cum niște observatori superficiali au dis-o) ale Japoniei.

Fără a avé independența pōte esagerată a tinerei Americane, Joaponeza are mai multă latitudine decât tinera fată din Francia. Astfel ea primește pe amicele sale și merge la ele, ea se duce la templu, la teatru, la ceainărie chiar (un fel de cafenea), dar totdauna insoțită de dadacă séu de o altă femeie de confiență; ea pōte chiar, câte odată, in prezența dădacei séu a mamei sale, să primescă tineri din familia sa, precum, d. e. veri, etc. dar nu merge nici odată la dēnsii și mai cu sémă nu trebuie să iasă in societatea lor, acestă din urmă regulă fiind aplicabilă chiar logodiților și insuțărilor.

După cum tinera europenă are pianul seu, japoneza are Koto, un fel de harpă séu ghtară mai puțin sgomotōsă, inse de un sunet mai armonios și mai expresiv ca pianul.

Dar ocupațiunea favorită a japonezei este poesia Mlădierea, sonoritatea și bogăția extremă a limbei se pretéză de minune la facerea versurilor.

Cochetăria japonezelor nu are păreche decât in a francezelor. Acestă nu e decât rezultatul necontenitei lor grige de a plăcé. «Totă lumea trebuie să mōră, dice o poezie a celebrei princese Komatchi; nu de mōrte trebuie să se témă o femeie, ci de pierderea frumuseței».

Parfumiștii japonezi posedă o mulțime de rețete. Unul din produsele lor cele mai stranii pentru occidentali este de sigur culōrea intrebuintată pentru a inegrî dinții. Este adevărat că un șir de dinți fōrte albi intr'un roșu viu al buzelor este un lucru prea gustat și in Japonia; dar și perlele negre au asemenea farmecul lor. Afară de asta nu inegresc dinții decât cu ocazia unei mari ceremonii; acestă podōbă este exclusiv rezervată femeilor măritate ca un semn distinctiv.

Tinerele fete japoneze, ori ce ar dice severul Confucius, sânt consultate când este vorba de a-ș alege mirele.

Cât pentru zestre, japonezii nu cunosc acest obicei imoral. Se ocupă mult mai mult de calitățile intelectuale, morale, precum și corporale; pietatea filială este mai cu sémă fōrte căutată ca cea mai mare garanție a virtuților conjugale.

In general bărbatul trebuie să asigure subsistența

femeii sale; séu, decât sânt săraci amēndoi, ei lucréză impreună pentru a trăi. Dar după cum o tinera fată săracă pōte luá un bărbat bogat, un tiner sărac pōte asemenea luá o femeie care are mai mulți bani ca dēnsul; amorul scuză și justifică totul.

Am spus că contractarea căsătoriilor in Japonia e cu totul desinteresată din punctul de vedere bănesc.

Iată o particularitate: când se întâmplă ca o tinera fată săracă să se amoreseze de un tiner bogat până a deveni bolnavă, părinții nu lipsesc de a se neliniști de starea ei și a ghici cauza; ei fac să fie intreată prin dadaca ei séu printr'o amică intimă și când cunosc numele iubitului, ei însărcinéză un intermediar de a pune in cunoștința tinerului sentimentele fetei lor. Rar se întâmplă ca tinerul să nu consimtă la căsătorie, chiar fără de a fi văduț pe tinera fată; acela care ar refusă de a se căsători in asemenea condițiuni ar fi privit ca un «om fără de inimă» și decât tinera fată ar murí din acestă cauză, ar fi considerat ca un miserabil; el ar găsi atunci fōrte cu greu o femeie care să vré a-i aparținé.

Esistența femeii japoneze nu diferă de aceea a femeii europene decât prin o mai mare importanță a datoriilor de stăpână a casei și prin o veselie mai vie și mai continuă; acesta este unul din caractele rasei fiilor Sōreiui. Grija menajului inse, direcțiunea personalului domestic, vizitele, recepțiunile, băile de mare séu șederea la țeră véra, teatrul séu serbările artistice și literare ierna, toate aceste elemente de existență modernă séu burgheză sânt aceleași in Japonia ca in Francia și Englitera.

O circumstanță particulară și fōrte importantă de notat este: intretinerea supt acoperemēntul conjugal al unui órecare număr de metrese. Legea nu recunōșce decât o femeie legitimă, decât o soție propriu disă, dar ea toleréză douespredece lui Mikado, opt la Daímios (seniorii feodali), trei la Samurais (rēsboinicii) de mare rang, una singură la órecare personagii insemnate prin bogăția séu funcțiunea lor. Aceste metrese nu sânt nici odată considerate ca egale soției legitime, dar copiii lor au mai aceleași drepturi ca ai acesteia. Ele sânt față cu soția stăpânului lor ca niște surori mai mici: ele îi dau ascultare și supunere, dar fără servilitate și rar gelosia séu vr'o altă pasiune violentă vine să turbure armonia acestor menagiuri. Metresele sânt de altmintrelea mai mult alese pentru singura plăcere a simțurilor; soția este amica fidelă și tovarășa de totă viața; un proverb dice: «se pōte prea bine luá o soție urită, dar trebuie ca metresa să fie cel puțin plăcută».

Astfel nu e prea rar de a vedé un Daímio séu Mikadul separându-se de vreuna din metresele sale, intocmai ca de un obiect de mare valōre, pentru a recompensă un servitor devotat; nici odată femeia legitimă nu servă la un asemenea usagiu.

Momentul cel mai fericit al femeii japoneze este bētrâneța.

După ce s'a făcut educațiunea copiilor și fiul cel mare s'a insurat, ea e liberă de or-ce grijă și lasă norei sale toate grijele menajului; cu toate astea obiceiul o face câte odată să se ocupe ea însăși de toate micile detaliuri de care se compune existența in Japonia. Dar, devenită independentă, respectată și iubită de toți, nu i-e témă de sosirea ultimelor sale zile și ea se stinge ușor, obiect de considerațiune generală, calmă inaintea morții, cum trebuie să fie după o viață consacrată intrégă amarului și datoriei.

SALON.

Ce este fericirea.

— Sufragiul universal al «Familiei». —

La întrebarea noastră «Ce este fericirea?» din nr. 40 al «Familiei» am primit până la termenul fixat de 1/13 novembre următoarele răspunsuri, pe care le publicăm în ordinea în care le-am primit:

Fericirea — pentru o româncă, fie mare fie mică — cât ce face parte odată din poporul românesc, e: să facă binele și ce se cuvine, — și: să învețe și pe Român, fie mare fie mic — de e băiat ori de e bărbat, ca să facă tot așa.

Bine înțeles că: totul pentru națiune întîiul
Ce încălditor cuvînt!

4 octombrie 1894.

Sofia Vlad-Radulescu.

Fericirea e o flóre
Cu miros dulce de crini;
E o rață lucitoare
Ce revêrsă dulci lumini.

Fericirea strălucește
În inimile cu dor,
Ea prin inimi respândește
Tainicul cânt de amor.

Vióra Magdu.

Ce e fericirea?

Pentru unii e o ghidilitură pătimașe ce amuzăză
córdele inimii și zugrăvește fețele în seninul cerului,
iar pentru alții — un vis sarbéd, nențeles!

Petrea dela Cluș.

Fericirea e vieța neespertă.

Ghița.

Fericirea este inchipuire, dorul plăcutului simțit,
dorul schimbării continue, surisul liniștit al săracului,
rîsul cu hohot al bogatului, mîntea ce cugetă prea mult
ori nimic, escentricitatea îndestulării prôste, nesațiul că
trăești numai odată, gustul simțit, moment de tăcere,
numai atunci ești fericit de ești obosit.

Avram Stejaru.

Fericirea.

Fericirea este îndeplinirea dorinței ce simțești, fie
acésta o ambițiune, un ideal séu ceva cu totul real. E
posibil inse că tocmai când ai gustat-o nu mai ești fer-
icit și acésta se întêmplă adesea când acea fericire va
fînê de domeniul realității, din contră inse în cea ce
privește domeniul idealului; fericirea cu atât mai mult
sbor îți dá — o asemenea fericire nu se va putê cu
nimic egală.

Elena Voronca.

Ce e fericirea?

1

O taină e, dar numa 'n vis
O poti gustá ca lucru sfânt;
Ea are 'n drumu-i unabis
Și 'n veci n'ajunge pe pămênt.

2

Vedeți voi bine dragii mei,
Că trai în lume nu-i e scris;
De vreți să știți dulcêța ei,
Cătați-o 'n vis, cătați-o 'n vis.

3

În lume inse-i mult zăhar
Și fericire-l botezați;
Dar ah îi simburile-amar,
Mai bin' visați, mai bin' visați.

4

Căci fericirea ce-o gustați
În visul vostru dulce lin,
Ve ține tineri și curați,
Și 'n veci vi-i sufletul senin.

5

Pămêntu-i strîmt și fața sa
Nu-i luminósă ca un vis;
Acelora ce știu visá
Întregul cer le stă deschis.

Elena din Ardeal.

Fericirea este «îndestularea.»

Ioan Humița, căpitan.

Fericirea este visul cel mai frumos al vieții noastre.

Elena Popescu.

Fericirea?

Acea realitate, pe care încă nimene n'a atins-o.

Maria Crișan.

Fericirea este singura comóră în lume, pe care
n'o poți cumpêrá cu banii lumii întregi.

O cetitoare.

Este greu a spune ce este fericirea, căci fiecare
om o pricepe altfel. Ceea ce pentru unul este suprema
fericire, pentru altul nu-i; ceea ce electrisézá pe cineva,
pe altul îl lasă rece. Căci fiecare om are alta inchipuire
despre simțirea aceea ce face vieța mai dulce pe pă-
mênt. Aș putê dice dar, că fericirea este acea mulțu-
mire sufletéscă ce fiecare om o simte în alt chip.

Ioan B.

Vreți definițiunea fericirii?

Mi se pare că mai bine ar putê-o descrie aceea,
cari nu știu — scrie.

Rosa.

Fericirea este cel mai mare semn de întrebare (?)
al tuturor timpurilor și ómenilor.

X. Y.

Sufragiul universal al «Familiei.»

II

Indemnați de plăcerea cu care publicul cetitor a întimpinat primul nostru sufragiu universal, ne luăm voia a propune și a doua întrebare și anume:

Ce este amorul?

Terminul până când primim răspunsurile este 3/15 decembrie.

Răspunsurile se vor publica în nr. dela 11/23 decembrie.

*O batie etralnica, sin carea delcomen te
Frederici morbid, si cu inima adralta*

Prinsonieri de resbel chinezii.

Se știe că chinezii au fost bătuți grozav de japonezi. În bătălia dela Ping-Yang o mulțime de chinezi au ajuns prinsonieri.

Japonezii i-au ferecat și închidându-le grumații în niște scânduri, i-au petrecut de-alungul orașelor și câmpurilor în urma armatei învingătoare.

Convoiu trist și rușinător! Bieții prinsonieri mai bucuroși ar fi murit, decât să sufere acuma acesta umilire ucigătoare!

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Sciri literare. *Realiste* va fi titlul volumului de poezii de dl Teleor, care va apărea în curând la Craiova. — *Dr. Al. N. Vitzu*, profesor la universitatea din București, director al institutului de fiziologie, a dat la lumină un studiu «asupra unei fricțiuni noue a pancreasului».

Academia Română. Eri, vineri la 4/16 noiembrie, Academia Română a ținut ședință publică. La ordinea zilei a fost: dl dr. V. Babeș: «Comunicarea asupra lucrărilor științifice cuprinse în noul volum al Analelor institutului de bacteriologie din București;» dl D. C. Ollianescu: «Satiră contra femeii savante».

Bustul lui Tudor Vladimirescu. În curând T. Jiu, capitala județului Gorj, va inaugura pe una din pietele sale bustul vestitului seu compatriot olflean Tudor Vladimirescu. Lucrarea acestui bust a fost îndrăgănită artistului român C. Bălăcescu (din Gorj) și se află deja gata în atelierul școlii de arte din Milan. Pentru pregătirea solemnității, ce va avea loc cu ocaziunea desvălării acestui bust, s'a constituit următorul comitet de studenți universitari (din Gorj): Deleg. preș. C. Ștefulescu-Rucă, absolvent al facultății de litere și drept. Membrii: A. Poenaru, I. Bălăcescu, G. Paulian, doctoranți în medicină, Ales. Popogeanu, Numa Frumușianu și C. Poenaru, abs. al fac. de drept. Tot cu această ocaziune se va inaugura și «Museul gorjan» și la aceste solemnități vor participa mai mulți profesori universitari, însoțiți de o numeroasă delegație de studenți.

Diaristic. *Românul*, vestitul diar fundat de C. A. Rosetti, a încetat să mai apară. — *La Budapeșta* va eși, după cum aflăm din «Dreptatea», un diar în șapte limbi, între altele și în limba română, editat de guvern, ocupându-se de cauza naționalităților.

TEATRU ȘI MUSICĂ

Concert și reprezentație teatrală în Oradea-mare. Junimea română din Oradea-mare, care în anul

537
acesta la academia de drept s'a înmulțit într'un mod îmbucurător, a luat laudabila hotărâre ca în carnevalul viitor să dea un concert și o reprezentație teatrală, după care să urmeze bal. Pregătirile s'au și început și se urmăresc cu mare entuziasm. Pentru concert și pentru reprezentația teatrală, mai multe domnișore d'aici și din impregiurime au promis binevoitorul lor concurs; de aceea se și speră rezultatul cel mai frumos.

Reprezentațiune teatrală în Bistrița. Tinerimea economilor români din Bistrița a aranjat în 7 noiembrie n. (la serbătorea sf. Dumitru) în sala cea mare din otelul orașului o petrecere, împreună cu reprezentațiune teatrală și joc cu următorul program: I «Sărăcie Lucie», comedie populară cu cântece într'un act de Iosif Vulcan. Persoanele: Sivu Iernilă, episcop: Pavel Botcariu; Veselina, fata lui: Maria Cristurean; Ioța, căraș: Mitru Rus; Trăila Liliac, ficior holteiu: Ioan Bucur; Viliga, nebunul satului: Mitru Grecu; Sanda, țigancă vrăjitoare: Susana Sângeorzan; O nevastă: Ludovica Oloeriu; Altă nevastă: Florica Sasu; O fată: Florica Butuc; Altă fată: Ana Măgerușan; Un ficior: Ioan Têrnovan; Al doile ficior: Ilie Măgerușan. Neveste, fete, ficiori, copii, popor. II «Cărlanii», vodevil într'un act de Constantin Negruzzi. Persoanele: Lionescu, fiul baronului proprietar: Pavel Botcar; Miron, Terinte, țărani frunțași: Ioan Bucur, Mitru Grec; Domnica, femeia I. Miron: Susana Sângeorzan; Vochița femeia lui Terinte: Maria Cristuraanu. Venitul curat a fost destinat pentru scop filantropic. În pauză 16 ficiori au executat jocurile «Călușerul» și «Bătuta».

Concert la Timișoara. Damele române din Timișoara arangeză la 10/22 noiembrie în sala dela Fabriks-hof un concert urmat de dans. Iată programa concertului: 1. «Salutare Arborosei» de Porumbescu, cântată de corul bărbătesc. 2. «Paraphrase din motive române» de Karrasz, executate pe pian de dșorele Silvia Gaița și Paulina Voianț. 3. «Poiana fermecătoare» poezie de V. Alecsandri, declamată de dșora Sidonia Olariu. 4. «Retrași de ochii lumii» romanță de Mezzeti, cântată de dșora Aurora Ardelean. 5. «Rhapsodie română» de Ant. Sequens, executată pe pian de dșora Valeria Gherdan. 6. «Serenadă» de I. Vidu, cântată de corul bărbătesc. 7. «Nu tămăie, ci puciosă» romanță de I. de Lemény, cântată de dșora Aurora Jurma. 8. Chopin «Balada op. 47 as-dur»; Lubicz (Skibonski) «Rhapsodie romaine» executate pe pian de dna Lucia Minodora Cosma. 9. «Sila» poezie de C. Boliac, predată de dșora Măriora Zărie. 10. «Sequidila și Mugur mugurel» de Dima, cântate de dna Lucia Minodora Cosma, acompaniament pe pian de dșora Minerva Elena Cosma (din Sibiu). 11. «Marșul român» de I. Vidu, cântat de corul bărbătesc.

Concert în Maier. Reuniunea română de cântări din Maierile Timișorei va arangia duminică în 18 noiembrie n. în otelul «Novotny» din Maier concert împreună cu joc întru amintirea festivă a anului al treilea dela înființarea reuniunii. Programul concertului este următorul: 1. «Dulce-i glasul teu», de K. R. Karrasz, cântat de reuniunea din Maier. — 2. «Cisla» de Porumbescu cântat de corul vocal român din Ciacova. 3. «Ilustrațiunea română» solo pe fortepian de K. R. Karasz. 4. «Diua triumfală» de Porumbescu, cor micst, de corul din Ciacova. 5. «La malurile Prutului», ciclul de vals, cu însoțire de fortepian, cântat de reuniunea din Maier. După concert urmăresc joc.

Carte de musică. A apărut: «Curs elementar de musică», pentru usul școlilor în genere, partea a II-a

și a patra, de Const. M. Cordoneanu. Prețul 1.50 bani. Acest manual, pe lângă regulile și cunoștințele impuse de programul ministerului de instrucțiune publică, mai conține textul și muzica marșului Deșteptă-te Române, precum și a altor câteva bucăți alese.

BISERICĂ și ȘCOLĂ.

Știri bisericești și școlare. *Congresul național bisericesc din Sibîu*, care nu s'a putut ține anul acesta, se va convoca pe 7/19 maiu 1895. — *Consistoriul mitropolitan gr. or.* s'a întrunit la 1/13 novembre in Sibîu sub prnsidiul Esc. Sale părintelui arhiepiscop și mitropolit Miron Romanul. — *Esactoratul diecesan oradan* s'a întrunit luni in reședința episcopescă din Oradea-mare și in zilele următoare a revădit socotelile fondurilor diecesane. — *Dl D. A. Laurian*, fiul lui Treboniu Laurian, a fost numit secretar general al ministeriului de instrucțiune din București. — *Dl Grigoriu Venter*, avocat in Arad, a dăruit școlii de fete din Sibîu a Asociațiunii transilvane 50 fl. care s'a și votat ca stipendiu pentru o elevă.

Internatul Asociațiunii transilvane. Se știe că «Albina» ofere in fiecare an internatului de fete a Asociațiunii de ce stipendii de câte 50 fl. Anul acesta pentru aceste au recurs douăzeci de eșni, între ei și omeni bogăți. Comitetul a dat stipendiile tot elevelor de an.

Universitatea din București. Rectorul universității din București a tipărit Anuarul acestei universități pentru anul școlar 1893—94, in care vedem întreaga mișcare a așezământului universitar din capitală. Notăm, din acest Anuar, că in anul trecut au fost înscriși la universitatea din București 1330 studenți, grupați astfel: la teologie 82, la drept 469, la litere 278, la științe 196, la medicină 305. Iar diplome universitare au luat in cursul anului trecut 144 de studenți și a-nume licența in teologie 4, licența in drept 64, licența in litere 19, între cari 2 dșore (Aurelia Bragadir și Elena Gheorghiu) și dna Al. Floru. Licența in științe 26, între care 2 dșore (Constanța Pompilian și Eleonora Toncescu), doctoratul in medicină 21, între cari și dșora Cornelia Chernbach.

Adunări învățătorești. Reuniunea învățătorilor români gr. or. din *protopresbiteratul Orădii-mari* se va întruni in adunare generală la 10/22 novembre in comuna Alparea, sub presiul dlui Elia Bochiș, notar dl Nicolae Indrieș. — Reuniunea învățătorilor români gr. c. din comitatul Cojocnei va ține adunarea sa generală in comuna Ciucea la 6 decembre, sub presiul învățătorului Iacob Mureșianu. Învățătorul At. Gărduș va ține o prelegere practică, iar P. Conda va ceti o lucrare a sa.

C E E N O U ?

Hymen. *Dl Victor Borlan*, profesor gimnasial in Beiuș, la 6/18 novembre își va serbă cununia cu dșora Octavia Birta, fiica protopopului gr. c. din Hălmagiu. — *Dl Ilarie Boroș*, profesor preparandial in Gherla, s'a fidațat cu dșora Leontina Bene, fiica Rds. d. canonic Alesandru Bene in Gherla. — *Dl Ioan Mihăilaș*, absolvent de teologie din diecesa Gherlei, s'a cununat cu dșora Ana Duma la 28 octombrie in Secalul-de-pădure, comitatul Mureș-Turda. — *Dl Iulian Simeon*, proprietar in Ferendia, s'a logodit cu dșora Maria Leu

in Ferendia. — *Dl Aurel Moș*, ales de preot in Calacea, Biharia, s'a logodit cu dșora Dregina Adamovici, fiica dlui Lazar Adamovici preot in Semlac. — *Dl Danila Oltean*, absolvent de teologie, se va cunună cu dșora Maria Cupșa, la 6/18 novembre, in Iclodul-mare. — *Dl Alesandru Șerban*, comerciant in Crașova, la 11 novembre s'a cununat cu dșora Iuliana Miletici in Bozovici.

Știri personale. *Regina României* a vizitat mercuri după mieșdădi la doue ore espositia cooperatoilor in București. — *Dl Vasile Morariu*, secretar-consilier la tribunalul din Cernăuți, este numit consilier la tribunalul de acolo. — *Dl Axente Sever* a petrecut sêp-têmâna din urmă la București, de unde s'a întors acasă la Cricău in Transilvania.

Nunta de argint a regelui și reginei României. La 3/15 novembre s'au implinit 25 de ani dela cununia regelui Carol cu regina Elisabeta. Acêsta și s'a serbat, conform programei, astfel: In ajunul zilei s'a oficiat un serviciu religios de sêră in tôte bisericile din țêră. Regele și regina au mers dela Sinaia la București, unde li s'a făcut primire de reprezentanții tuturor corpurilor constituite ale statului; apoi au primit delegațiile cari au arătat dorința de a oferi daruri. Revêrsatul zilei de 3/15 novembre s'a anunțat capitalei prin trei salve de artilerie. La orele 9³/₄ dimineța, regele și regina, cu mare suită, au mers la mitropolie, unde la orele 10 mitropolitul-primat, incungiurat de naltul cler a oficiat un Te-Deum. La 11¹/₂ Măjestațile Lor au primit la Palat pe miniștri cu dômnele și corpul diplomatic cu dômnele. La 2¹/₂ ș-au prezentat felicitările: mitropolitul-primat împreună cu innaltul cler, președintii corpurilor legiuitoare cu biurourile, senatorii și deputații preșenți in capitală, innaltele curți de casațiune și compturi, membrii Academiei, curțile și tribunalele. La orele 3: rectorul universității cu decanii și profesorii facultăților, primarul capitalei cu consiliul comunal, tôte ramurile administrative, oficerii generali superiori. La orele 5 sêra: primirea dômnelor. Sêra tôte edificiile publice și orașul au fost iluminate. In aceeaș și, la orele 10 dimineța s'a oficiat un Te-Deum in tôte comunele din țêră. La 4/16 novembre, Maj. Lor au primit pe reprezentanții comunităților catolice, protestante și israelite, in sfêșit pe delegații colonilor străine și diferitele societăți și corporațiuni.

Asociațiunea transilvană. *Despărțământul Făgăraș* se va întruni in adunare generală duminică la 6/18 novembre in Făgăreș, sub presiul dlui Basiliu Rațiu, secretar dl Iuliu Dan.

Procese noue. *Dl Emanoil Măglaș* din Reșinari, actualminte locuitor in Brașov, a fost citat la judele de instrucțiune, acusat că a convocat la Reșinari o adunare in care a indemnat poporul să ia parte la pertractarea procesului pentru Memorand. Dsa a recunoscut faptul și a luat tôte răspunderea. — *Părintele Emilian Cioran* din Reșinari și mai mulți locuitori de acolo au fost citați zilele trecute la judele de instrucțiune din Sibîu, unde au fost întrebați in cauza unei adunări pentru a merge la procesul Memorandului din Cluș.

Casină română la Blaș. Inteligența română din Blaș a ținut de curênd o conferință in care s'a decis reînființarea casinei române, care din lipsa de sprigin a incetat să existe. Biuroul provisor s'a constituit astfel: președinte canonicul Gavril Pop, vicepreședinte dr. Augustin Bunea, notar Gavril Precup, econom dr. B. Hossu, cassar I. Br. Hodoș, controlor Stefan Pop, bibliotecar A. P. Bota și un comitet de 12 membri.

Institute noue de credit. *Bocșana* se va numi un nou institut de credit și economii, care se înființează la Bocșa-montană, cu un capital de 50.000 fl., împărțit în 1000 de acții de câte 50 fl. — *Parsimonia*, un alt institut de credit, se înființează la Bran.

Necrológe. *Corneliu Perin*, cassar la institutul de credit și economii «Lipovana» din Lipova, a încetat din viață la 9 novembre, în etate de 27 ani. — *Vasilu Bologa*, preot gr. or. în Turda-vechiă, a murit la Turda în 13 novembre, în etate de 28 ani.

OGLINDA LUMEI.

Inmormântarea țarului. Trupul împăratului Alexandru III a fost dus din Livadia la Moscva, unde a sosit în duminica trecută și a fost espus vederii publicului în catedrală. De acolo marți la 13 l. c. a fost transportat la Petersburg, unde se va face înmormântarea la care toate curțile vor fi represintate prin moștenitori și archiduci.

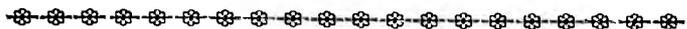
Locul de odihnă al țarului Alesandru III. Incongiurat de golful mării finice și vecinic gemend de valurile Nevei, se înalță la câțiva metri fortul Petru-Pavel, loc unde va fi înmormântat țarul Alesandru III. Ací se află mausoleul Romanowilor, în biserica catedrală a Sfinților Apostoli Petru și Pavel. E pe o mică insulă acest fort, care a fost ocupat în 1702 de Petru cel Mare dela Suedezi. Doispredece ani mai târziu, în 1714, s'a început zidirea catedralei, care s'a continuat timp de trei generațiuni. Colosala zidire s'a sfârșit numai sub împărătesa Ecaterina. Lungimea catedralei e de 210 picioare, lățimea de 98 și înălțimea de 60 picioare. Turnul e înalt de 387 picioare. După turnul din Reval e cel mai înalt în Rusia întregă. Cel dintău mort îngropat aici a fost moștenitorul de tron Alexie, inveninat de propriul seu părinte în închisóre, fiind că s'a resculat contra lui. E interesant că sarcofagiile ce se află aici sânt toate góle. Cadavrele imbalsamate sânt zidite în sicriu la adâncime de trei metri.

Impăratul Nicolae II. O persoană care a trăit în intimitatea noului împărat al Rusiei comunică următoarele: Nicolae II este unul din suveranii cei mai instruiți din Europa. Generalul Danecłowich a presidat la educațiunea lui cu concursul a doi preceptori străini, unul francez și altul englez. Tinerul împărat posedă în perfecțiune aceste doué limbi și e vërsat în literaturile lor. El cunoșce asemenea și limba germană, dar mai puțin bine. Ca copil, el s'a arătat totdeauna conșciințios și n'a fost trebuință de a-l constringe la lucru. Capacitatea sa cerebrală, judecata lui sănătósă și dréptă, voința sa, fac dintr'ensul un principe inzeștrat cu cele mai înalte calități virile.

Nr. 13 în viața lui Alesandru III. Urmărind cu tristețe progresele bólei veneratului seu suveran, poporul rus, a cărui superstițiune orientală este cunoscută, vedea apropiindu-se cu teróre data de 13 octombrie; dar acum când această dată fatală a trecut, Rușii au recăpëtat speranța de a vedé pe țar revenind la sănătate. Cifra de 13 pare a jucá, în adevër, un mare rol în viața lui Alesandru al III-lea. El este al 13-lea împărat dela Petru cel Mare și este în al 13-lea an al domniei sal. El s'a urcat pe tron la 13 martie 1881, ziua asasinării tatălui seu de către nihilisti. E născut la 26 februarie 1845, de doué ori 13. La 13 martie 1887, a scăpat de un atentat. Niște bombe au fost aruncate în

drumul seu pe piața amiralității. Marea ducesă Olga, ultima sa copilă, s'a născut la 13 iunie 1882.

Cine a inventat serul anti-diferitic? Încă nici nu s'a constatat pe deplin admirabila putere vindecătoare ce i se atribue serului anti-diferitic, și între ȕiarele franceze și germane s'au și produs neînțelegeri în ceea ce priveșce adevératul inventator al serului. Foile franceze vorbesc despre acest medicament ca despre un «trionphe de la science française», «admirable decouverte française» etc., iar ca inventator al lui presentă pe dl dr. Roux, care este un asistent la institutul Pasteur din Paris. Din contră, foile germane susțin că inventatorul serului este dr. Behring, fost medic de regiment, iar actualmente director al institutului higienic din Halle. Amintim la acest loc că experimentările cu serul anti-diferitic se practică în mari dimensiuni. Din Fiume se scrie că acolo încercările cu serul au dat foarte frumoșe rezultate; în timpul din urmă a copil de patru ani, la care difteria eră într'un stadiu foarte înaintat, după doué injecțiuni s'a vindecat deplin. Profesorul Wırchov din Berlin crede că prin serul anti-diferitic omul se póte asigurá contra bólei pentru 3—4 sèptemâni, dar se indoeșce că s'ar poté asigurá pentru totdeauna.

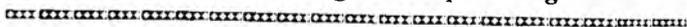

HIGIENĂ.

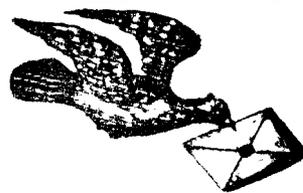
Contra nervosității. Cu flóre de teiu să prepară infusii foarte calmante pentru nervositate; de asemenea acest medicament e bun în contra digestivei grele, a durerilor de cap. Flórea de teiu trebuie uscată la umbră, pe niște bucăți de pânză rară

Pentru fumători. Esperiențele făcute la Hamburg de către doctorii Rubners și Vernicke, ca să se afle decă cholera póte fi transmisă prin tutun și țigări, au dovedit că fumul de tutun omóră bacculul cholelei.

Pentru păstrarea dinților. se recomadă următoarea rețetă: Spëlați-ve pe dinți cu o compoziție făcută în chipul următor: Esență de mintă piperată 2 grame. Esență de scortisóră 4 grame. Tincturá de flórea sórelui 10 grame. Alcool 500 grame. Apă 500 grame.

Poșta redacțiunei.

A. M. Folia. Nu putem întrebuința nici unul din versurile trimise.

Clipa tristă și Sonetele s'au pus acolo unde — alternativ — le-ai destinat: în foc.

Dlui G. A. în Bucureșci. Primim cu plăcere propunerea ce ne faceți și așteptăm ceea ce ne promiteți.

miteți.

Nóptea. Prea piquantă, pentru noi.

Calindarul sèptemânei.

Domineca a 24-a după Rosali, Ev, 5 dela Luca, c. 19 gl. 5, a inv. 11.

ȕia sèpt.	Calindarul vechiu	Călınd. nou	Sórele
Duminecă	6 Păr. Pavel mărtur.	18 Eugen	7 12 4 19
Luni	7 SS. 33 M. Milent	19 Elisabeta	7 13 4 18
Marți	8 † Arch. Mich. și Gavr.	20 Corbinian	7 14 4 17
Mercuri	9 Mart. Onisifor	21 Maria jert.	7 16 4 16
Joi	10 Apost. Erast.	22 Cecilia	7 27 4 16
Vineri	11 M. Mina și Vichent.	23 Clemens	7 18 4 15
Sâmbătă	12 † Păr. Ioan Miloștiv.	24 Emilia	7 20 4 14

